

WiderScreen.fi 3/2006

22.12.2006

Koko kansan(ko) viisut

- Mari Pajala: Erot järjestykseen!
Eurovision laulukilpailu,
kansallisuus ja televisiohistoria

Katariina Kantola

FM

Tulostettavat versiot- [htm](#)- [pdf](#)[\[takaisin\]](#)**Koko kansan(ko) viisut**

"Finland – zero points. Edustuskappale oli aivan väärä valinta. Taas saadaan hävetä silmät päästä. Miksi Suomelle käy aina näin?" Mari Pajala katsoo väitöskirjassaan *Erot järjestykseen!* näiden tutulta kuulostavien muistojen, pettymysten ja jälkiviisauksien taakse. Turun yliopistossa mediatutkijana toimiva Pajala tutkii suomalaisissa media-aineistoissa tuotettua Eurovision laulukilpailujen kulttuurista ja kansallista historiaa.

Hän tutkii, miten kansallisuutta rakennetaan aktiivisissa muistamisen ja unohtamisen prosesseissa. Miten vuodesta toiseen toistetaan erityistä kertomusta "Euroviisu-Suomesta" sisällyttäen siihen "oikeanlaiset" käsitykset vaihtelevasta menestyksestä, viisukilpailijoista sekä koko kansaa yhdistävistä tunteista.

Väitöskirjan laaja tutkimusaineisto käsittää sekä Eurovisio-lähetyksiä, lehtiartikkeleja, -kriitikkkejä, -haastatteluja, nettikeskusteluja, fanisivustoja että kisoja käsitteleviä televisio-ohjelmia yli 40 vuoden ajalta. Pajala esittää aineistolleen kysymyksiä useamman teeman näkökulmista. Näissä teemoissa pohditaan mm. Eurovision laulukilpailujen yhteyteen tuotettua kulttuurista ja kansallista muistia, television historiaa, kansallisen ja kansainvälisyyden rajanvetoja, eurooppalaista yhtenäisyyttä, naiseuksien esityksiä, seksuaalisuuksien kuvastoja ja affektiivisuutta.

Lista on hengästyttävän laaja, mutta Pajala onnistuu ansiokkaasti pitämään langat käsissä ja kirjan kokonaisuuden selkeänä. Pääfokus kansallisuudessa ja rajojen vetämisen tematiikassa säilyy osiosta toiseen. Konkreettisten aineistoesimerkkien monipuolinen käsittely auttaa laajan kokonaisuuden luettavuutta. Tämä aktivoi lukijaa myös tunnistamaan itsensä osana kansallisen Eurovisio-muistin syövereitä, mikä on kutkuttava tunne sinällään.

Pajalan väitös korostaa, että kisat ovat olleet tärkeä tilaisuus peilata suomalaisuutta Eurooppaa vasten. Menestys viisuissa on tulkittu merkitsevän, onko kansallisuutemme myös onnistunutta eurooppalaisuutta. Vaihtelevat sijoitukset ovat tuottaneet epämurkavaa häilymistä idän ja lännen välissä – kummalle puolelle suomalaiset kuuluvat? Epävarmuutta on kompensoitu kansan sisäistä, kuvitteellista yhtenäisyyttä korostaen.

Tästä syystä nämä usein teatraaliset ja tökeröt laulukisat ovat vakava ja ehdottoman kansallinen asia. Jopa niin vakava, että kisoihin kuuluva itseironinen camp-kabareerisuus ja homoseksuaalinen core-yleisö on systemaattisesti peitetty (heteroseksuaalisen) suomalaisen kansan ja euroviisujen suhteen vuoksi. Niinkin vakavaa, että kisojen yhteyteen on tuotettu kansalliset tavat tuntea melodramaattisen kaavan mukaan odotusta, pettymystä ja häpeää, joiden Pajala tulkitsee muuntautuvan myös positiiviseksi yhteishengeksi.

Kiehtovinta *Erot järjestykseen!* -kirjassa onkin Pajalan haastava tapa avata Eurovision laulukilpailuiden ja suomalaisuuden tarinaa rakentavia toiston mekanismeja, joiden massiivisuus, ehdottomuus ja jatkuvuus on epätodellisen tuntuista. Jättämällä systemaattisesti pois kokonaisuutta häiritseviä yksityiskohtia ja korostamalla eheyttäviä näkökulmia, Eurovision tarinasta on tuotettu kansallisesti itsestäänselvän tuttua.

Kirkastuttaen tämän prosessin näkyväksi, Pajala antaa äänen erilaisille yksityiskohtaisille hiljaisuuksille ja unohtamisille, jotka ovat rajattu ulos mediateksteissä. Tämä herkistää myös lukijan kokemaan uudenlaisia oivalluksia ja tietoa tästä niin tutusta euroviisujen jatkumosta. Itsestäänselvyyksien purkautuessa jokavuotinen show näyttäytyy Pajalan tekstissä moninaisena niin historiansa kuin sukupuolten ja seksuaalisuuksien esityksiensä puolesta.

Jälkikirjoituksessaan Pajala suhtautuu Lordin viimekevään historialliseen voittoon maltillisesti: vaikka sijoitukset muuttuisivat, kappaleet vaihtuisivat ja kaikki tehtäisiin "toisin", Suomen tuttua Euroviisu-kohtaloa toistetaan kytkemällä muutokset osaksi yhtenäistä ja muuttumatonta historiaa. Tämä on käynyt jo osittain toteen. Helsingissä keväällä isännöidyille Eurovisioille on äskettäin julkistettu Suomen edustajaehdokkaat. Kahvipöydässä seuraan tutulta kuulostavaa keskustelua: "Taas kerran Suomi – zero points!" "Joo, ainakin Suomi varmistaa, ettei tarvitse järjestää kisoja vuonna 2008..."

Katariina Kantola

[WiderScreen.fi 3/2006](#)**Lähteet**

Pajala, Mari (2006), *Erot järjestykseen! Eurovision laulukilpailu, kansallisuus ja televisiohistoria*. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen tutkimuksia 88. Jyväskylän yliopisto. 506s.

© WiderScreen.fi 22.12.2006

ISSN 1795-6161

wider
screen

[arkisto](#)

[toimitus](#)

[palaute](#)

